

Utbildningsinspektion i Tingsholmsgymnasiet

Gymnasieskola
Gymnasiesärskola
Vuxenutbildning

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Tingsholmsgymnasiet den 14-16 mars 2007. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen riktas mot rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen. I granskningen behandlas även skolans arbete med att främja elevernas lärande, kunskapsuppdraget, och att överföra grundläggande värden, demokratiuppdraget. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplaner och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbsida (www.skolverket.se/Inspektion).

Huvudmannen har ansvar för att de brister som inspektörerna lyfter fram i helhetsbedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid nästa inspektion.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från kommunen och Tingsholmsgymnasiet, dels den information som samlats in under besöket. Även annan information om kommunen och skolorna som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt har använts.

I Tingsholmsgymnasiet intervjuades rektorerna samt representanter för personal och elever. Inspektörerna besökte även lektioner i samtliga program och skolformer. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns i skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Beskrivning av skolan

Skolan	Antal elever
Gymnasieskola	690
Gymnasiesärskola	18
Kommunal vuxenutbildning	130
Vuxenutbildning för utvecklingsstörda	28
Svenskundervisning för invandrare	58

Utbildningen vid skolan omfattar de elva nationella programmen, Barn- och fritidsprogrammet (BF), Elprogrammet (EC), Estetiska programmet (ES), Fordonsprogrammet (FP), Handels- och administrationsprogrammet (HP), Industriprogrammet (IP), Medieprogrammet (MP), Naturvetenskapliga programmet (NV), Omvårdnadsprogrammet (OP), Samhällsvetenskapliga programmet (SP) och Teknikprogrammet (TE) samt två specialutformade program, Företagarprogrammet och Natur- och samhällsvetenskapsprogrammet. Skolan har även individuella program (IV), gymnasiesärskola samt vuxenutbildning med svenskundervisning för invandrare (sfi), grundläggande och gymnasial utbildning och vuxenutbildning för utvecklingsstörda (Särvux). Utbildningarna finns samlade på ett område centralt beläget i Ulricehamn och undervisningslokalerna består av flera olika byggnader.

Skolledningen består av en 1:e rektor som har ett övergripande verksamhetsansvar och fyra rektorer med ett uppdelat sektorsansvar för elever och utbildningar. Mellan rektorerna finns också ett antal övergripande arbetsuppgifter fördelade.

Helhetsbedömning

Inspektörerna bedömer att utbildningen vid Tingsholmsgymnasiet i huvudsak är av god kvalitet. Arbetsklimatet vid skolan är mycket gott och skolan når överlag goda resultat. Skolan har uttalade ambitioner med kvalitetsarbetet och den pedagogiska verksamheten är av god kvalitet. Skolans organisering av stödundervisningen behöver dock ses över. Det finns ett omfattande programutbud på gymnasieskolan men undervisningens utrustning på vissa program behöver förbättras.

Gymnasieskolans resultat överensstämmer med resultaten i riket. Skolan har ett relativt stort antal program och andelen elever med slutbetyg 2006 varierar mellan 64,3 procent för EC och 69,2 procent för OP till 94,4 procent för ES och 93,8 procent för SP. Skolan bör öka måluppfyllelsen avseende andelen elever med slutbetyg för EC och OP.

Sammanställningar görs av resultaten från de nationella proven som sedan analyseras av skolledningen och lärarna. I skolans kvalitetsredovisning finns också resultaten från vissa kurser inom engelska, matematik och svenska. Inspektörerna bedömer att skolan kan utöka analysen av resultaten till att omfatta ett större perspektiv.

Tingsholmsgymnasiet erbjuder ett brett utbud i form av 11 nationella program, två specialutformade program och individuellt program. Eleverna erbjuds valbara kurser och individuella val i rimlig omfattning. Utbudet av lokala kurser är dock inte i enlighet med författningarnas krav. Kurser i livskunskap har läroplansmål som kursmål. Läroplansmålen skall genomsyra hela utbildningen och inte behandlas i en kurs. En del av de lokala kurser som erbjuds svarar mot sådana behov som kan

tillgodoses genom en nationellt utformad kursplan. Det finns också brister i hur vissa kursplaner är utformade och hur betygskriterier anges. Utbudet av lokala kurser har minskat under senare år.

Skolans organisering av stödverksamheten uppvisar brister. Detta avser såväl tillgången till stöd samt kvaliteten i verksamheten. Inspektörerna bedömer att gymnasieskolan inte kan tillgodose alla elevers rätt till särskilt stöd. Åtgärdsprogram upprättas inte heller för alla elever som skulle behöva ett sådant.

Eleverna har de individuella studieplaner som krävs enligt gymnasieförordningen. Därutöver har styrelsen för utbildningen fastställt att eleverna skall ha individuella utvecklingsplaner (IUP). Inspektörerna uppfattar att värdet av IUP på gymnasieskolan är tveksamt och såväl elever som lärare och skolledning ansåg att det var krångligt att använda ”två parallella system”.

Inspektörerna bedömer att skolan under senare år intensifierat arbetet med att kvalitetssäkra bedömning och betygssättning.

Eleverna i gymnasiesärskolan avslutar respektive utbildning och får slutbetyg eller intyg efter fyra år. Inspektörerna bedömer att verksamheten överlag har god kvalitet. Vid intervjuer med skolledning och personal framkommer dock att några elever som inte är mottagna i särskolan och följaktligen inte tillhör målgruppen studerar vid gymnasiesärskolan och följer dess kursplaner.

För vuxenutbildningen bedömer inspektörerna att verksamheten är individanpassad och tar hänsyn till individuella behov bland de studerande. Information och rekrytering är anpassad efter detta. Det finns också ett förhållandevis stort utbud av utbildningar.

Sfi har tidigare haft mycket få undervisningstimmar men har nu ökat till en nivå som motsvarar bestämmelserna. I kommunen finns verksamheten ”Kugghjulet” som skall bistå med praktikanskaffning för sfi-studerande. Inspektörerna uppfattar att det finns otydligheter i kommunikationen mellan företrädare för vuxenutbildningen och verksamheten Kugghjulet och vill framhålla betydelsen av att den studerande kan kombinera sfi med arbetslivsorientering, praktik eller förvärvsarbete.

De studerande inom vuxenutbildningen har möjlighet till inflytande över planeringen i sin utbildning och verksamheten i stort.

Inspektörerna uppfattar att det är en mycket trivsamt och vänlig atmosfär mellan elever och personal på hela skolan och att detta är resultatet av ett målmedvetet värdegrundsarbete. Vid intervjuerna med eleverna ger de en bild av en trygg och trivsamt studiemiljö. Inspektörerna bedömer också att arbetet med normer och värden bedrivs på ett mycket bra sätt av skolledningen i samarbete med lärare och elever. Skolan har tagit fram en likabehandlingsplan som omfattar gymnasieskolan och vuxenutbildningen. Arbetet med implementering av planen pågår och i mars månad utvärderades den på en kompetensutvecklingsdag för personalen. Inspektörerna bedömer dock att likabehandlingsplanen bör göras mer känd bland samtliga elever och studerande samt att den skall omfatta samtliga verksamhetsformer vid skolan. Exempelvis saknas gymnasiesärskolan. Eleverna skall delta i arbetet med att ta fram likabehandlingsplanen.

Rektorerna är väl förtrogna med den dagliga verksamheten och tar ett övergripande ansvar för och leder det pedagogiska utvecklingsarbetet på skolan.

Inspektörernas intryck är att skolledningen har ett bra stöd bland elever och personal. Vid intervjuerna framkommer att skolledningen har ett elevinriktat fokus med god omsorg om eleverna.

Inspektörerna vill gärna framhålla skolans kvalitetsarbete som ett utmärkt exempel på ett systematiskt och bland eleverna och personalen väl förankrat kvalitetsarbete. Skolan har en väl planerad och dokumenterad verksamhet. Däremot finns brister i kvalitetsredovisningen bland annat avseende skolans bedömningar i vilken utsträckning de nationella målen för utbildningen har nåtts. I kvalitetsredovisningen redovisar skolan de mål som i stor utsträckning är gemensamma för skolorna i kommunen. Inspektörernas intryck är att de nationella mål som gäller för respektive skolform ges ett underordnat utrymme. I kvalitetsredovisningen saknas en samlad bild av skolans egna resultat bl.a. i form av resultatsammanställning. Inspektörerna bedömer att skolan i kvalitetsredovisningen, på ett tydligare sätt måste värdera och bedöma måluppfyllelsen i relation till de nationella målen för respektive skolform.

Brister som måste åtgärdas och förbättringsbehov

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Skolan har lokala kurser vars innehåll redan tillgodoses av nationell kurs eller som huvudsakligen består av övergripande läroplansmål. Det finns betygsriterier till vissa lokala kurser som inte är utformade i enlighet med förordningen. (2 kap. 14 § och 7 kap. 4 § gymnasieförordningen).
- Elever som behöver stöd ges inte alltid det och åtgärdsprogram upprättas inte för alla elever i behov av särskilda stödåtgärder (8 kap. 1 och 1 a §§ gymnasieförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § förordning om kvalitetsredovisning inom skolväsendet).

Dessutom finns enligt inspektörernas bedömning behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Skolan bör analysera varför en stor andel elever på programmen EC och OP inte får slutbetyg.
- Inspektörerna bedömer att skolan bör göra en översyn av utrustningen på EC, FP och IP samt gymnasiesärskolan.

Bedömningar

Kunskaper

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att varje elev skall nå de nationella målen för lärandet uttryckta i läroplan och kursplaner. Inspektörerna granskar om utbildningen ger kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Vidare granskas vilka förutsättningar kommun och skola ger för att eleverna skall nå målen.

1.1 Kunskapsresultat

Inspektionen bedömer här Genomströmning i utbildningen Slutbetyg/samlade betygsdokument Behörighet till högskolan Resultat på nationella ämnesprov Differenser mellan program/skolor Könrelaterade betygsskillnader	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar utom när det gäller: Slutbetyg Skolan har ett ansvar för att utvärdera sina resultat. Andelen elever med slutbetyg från EC och OP är lågt i jämförelse med övriga program. Skolan analyserar inte varför så få elever från dessa program får slutbetyg. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera varför en stor andel elever på EC och OP inte får slutbetyg.
--	--

1.2 Genomförande av utbildningen

Inspektionen bedömer här Utgångspunkter för utbildningen Elevernas inflytande över lärandet Demokratiska arbetsformer Samverkan Elevernas kännedom om skolans kunskapsuppdrag Individuell studieplanering	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar.
--	--

1.3 Anpassning av verksamheten och särskilt stöd

Inspektionen bedömer här Individanpassning av läran- det Särskilt stöd, åtgärdsprogram Individuellt program	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar utom när det gäller: <i>Särskilt stöd och åtgärdsprogram i gymnasieskolan</i> En elev skall ges stödundervisning om det kan befaras att eleven inte kan nå de kunskapsmål som anges i kursplanerna eller om eleven av andra skäl behöver särskilt stöd. Om det framkommer att en elev kan ha behov av särskilda stödåtgärder skall detta utredas och om utredningen visar att det finns ett behov, skall rektorn se till att ett åtgärdsprogram utarbetas. Av programmet skall framgå vilka behoven är, hur de skall tillgodoses samt hur åtgärderna skall följas upp och utvärderas. Såväl elever som personal är kritiska till skolans organisering av det särskilda stödet. Även kvaliteten i skolans arbete med stöd och åtgärdsprogram ifrågasätts. Av den anledningen avstår t.o.m. elever från att ta kontakter för att få tillgång till stödundervisning. Enligt elever, lärare och skolläda- ning får eleverna inom gymnasieskolan inte alltid det särskilda stöd som de behöver och att åtgärdsprogram endast i begränsad omfattning upprättas för elever i behov av särskilt stöd. Inspektörerna bedömer att elever i behov av särskilt stöd inte ges detta och att alla elever som har behov av ett åtgärdsprogram inte får ett sådant.
---	---

1.4 Kunskapsuppföljning och kommunikation av resultat

Inspektionen bedömer här Uppföljning av resultat Kommunikation av utveck- lingsbehov och resultat	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar.
--	---

1.5 Bedömning och betygssättning

Inspektionen bedömer här Kunskapsbedömning Underlag för betygssättning Betygssättning Betygskriterier för skolans lokala kurser	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar utom när det gäller: Betygskriterier för lokala kurser på gymnasieskolan Betygskriterierna skall precisera vilka kunskaper enligt kursplanen som krävs för att eleven skall få något av betygen Godkänd, Väl godkänd respektive Mycket väl godkänd. Förutom kunskapskrav finns i betygskriterierna för skolans lokala kurser närvaro, intresse och engagemang. Inspektörerna bedömer att betygskriterierna för skolans lokala kurser innehåller andra kriterier än sådana som preciserar kunskaper.
--	--

Normer och värden

Inom detta granskningsområde behandlas skolans arbete för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att hos eleverna utveckla normer och värden i enlighet med styrdokumentet för vårt skolväsende.

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden och eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

2.1 Normer och värden i studiemiljö och samvaro

Inspektionen bedömer här Personalens förhållningssätt Värdegrundsarbetet Ordningsregler Likabehandlingsplan	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar utom när det gäller: Likabehandlingsplan samtliga skolformer Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer, skall se till att det finns en likabehandlingsplan för varje verksamhet. I planen skall planerade åtgärder redovisas och den skall följas upp och ses över varje år. Se vidare Skolverkets allmänna råd (SKOLFS:2007:7). Likabehandlingsplanen skall omfatta de olika diskrimineringsgrunderna som lagen anger. Barn och elever skall känna till planen och vara förtrogna med det arbete som bedrivs på skolan. Se vidare kommunrapporten.
--	---

	Bl.a. känner eleverna på flera program inte till likabehandlingsplanen. Alla diskrimineringsgrunder som lagen anger finns inte definierade i skolans plan. Gymnasiesärskolan som är en egen verksamhetsform saknas i planen. Inspektörerna bedömer att likabehandlingsplanen inte uppfyller de krav som ställs då inte alla diskrimineringsgrunder definieras, att gymnasiesärskolan saknar en plan samt att likabehandlingsplanen inte heller är känd av alla elever på skolan. Se vidare kommunrapporten.
--	---

Ledning och kvalitetsarbete

Inom detta granskningsområde behandlas verksamhetens ledning och personal och om kommunen och skolan följer de nationella bestämmelserna som omfattar dessa grupper. Inspektionen granskar dessutom rektors och personalens ansvarstagande för skolans målinriktning och myndighetsutövning samt hur kommunens och skolans uppföljningssystem fungerar för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen.

3.1 Personalens utbildning och kompetensutveckling

Inspektionen bedömer här Personalens utbildning Personalens insikter i de föreskrifter som styr utbildningen Personalens kompetensutveckling	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar.
--	--

3.2 Rektors ansvar

Inspektionen bedömer här Rektors förtrogenhet Rektors ansvar för verksamhetens utveckling Rektors beslutsfattande	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar.
---	--

3.3 Tillgång till utbildning

Inspektionen bedömer här Tillgång till utbildning Undervisningstid Valmöjligheter Lokal utformning av utbildningen Utrustning och läromedel Studie- och yrkesorientering Avgiftsfri utbildning	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar utom när det gäller: Lokal utformning av utbildningen på gymnasieskolan En lokal kurs skall ge kunskaper i ett eller flera ämnen inom ett bestämt kunskapsområde och svara mot sådana behov som inte tillgodoses genom en nationellt fastställd kursplan. I de fall en kursplan för en lokal kurs är avsedd att tillämpas inom ett nationellt program skall den vara förenlig med de nationellt fastställda programmålen. Skolan har lokala kurser i livskunskap. Kurser kan inte genomföras kring läroplansmål. Dessa mål skall genomsyra hela utbildningen. Det finns även kurser i svenska med avsikt att ge eleverna extra stöd vilket inte är godtagbart. Inspektörerna bedömer att lokala kurser inte håller en relevant nivå och kan ersättas med nationella kurser. Utrustning och läromedel gymnasieskolan och gymnasiesärskolan Skolans utrustning och övriga läromedel skall vara ändamålsenliga och tidsenliga för samtliga program. Vid programmen EC, FP och IP är delar av utrustningen inte tidsenlig eller fungerar dåligt. Detta har effekter även för andra utbildningar (t.ex. gymnasiesärskolan) som använder denna utrustning. Utformning och utrustning av det kök som gymnasiesärskolan använder uppvisar brister avseende standard och ergonomisk anpassning. Inspektörerna bedömer att skolan behöver göra en översyn av utrustningen på EC, FP och IP samt gymnasiesärskolan. Intagning till gymnasiesärskolan Ungdomar har rätt att gå i gymnasiesärskolan om styrelsen för utbildningen bedömt att de inte kan gå i gymnasieskolan därför att de är utvecklingsstörda. Elever som inte är mottagna i särskolan och följaktligen inte tillhör målgruppen studerar vid gymnasiesärskolan och följer dess kursplaner. Styrelsen för utbildningen har inte fattat beslut om att ta emot eleverna vid gymnasiesärskolan. Inspektörerna bedömer att gymnasiesärskolan tar emot elever som inte tillhör personkretsen. Se vidare kommunrapporten.
---	---

3.4 Kvalitetsarbete

Inspektionen bedömer här Systematiskt kvalitetsarbete Kvalitetsredovisning	Bedömning De statliga kraven inom området uppfylls i väsentliga delar utom när det gäller: Kvalitetsredovisning Kvalitetsredovisningen skall innehålla en bedömning av i vilken utsträckning de nationella målen för verksamheten har förverkligats. I skolans kvalitetsredovisning saknas relevanta sammanställningar av skolans resultat kopplat till en analys av de nationella målen, riktlinjerna och kraven. De olika verksamheterna som t.ex. sfi och sårsvux som skall finnas med i en kvalitetsredovisning, saknas i Tingsholmsgymnasiets kvalitetsredovisning. Inspektörerna bedömer att skolans kvalitetsredovisning från läsåret 2005/2006 inte fyller författningens krav på en sådan då flera väsentliga resultatsammanställningar saknas samt att några verksamhetsformer inte finns med.
--	--

Datum Ort
2007-09-21 Göteborg

Hans Enckell
Monica Gillenius